

Kvalitetsvurdering af

Teatermuseet i Hofteatret

2006

Indhold

Baggrund for kvalitetsvurderingen	3
Teatermuseet i Hofteatret	4
Arbejdsgrundlag og formål	5
Samlinger, arkiver og bibliotek	6
Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning	8
Konserverings- og bevaringsarbejde	8
Formidling	9
Bygninger og udendørsarealer	11
Inventar og materiel	11
Organisation og administration	12
Ledelse og personale	12
Økonomi	13
Sammenfatning	14

Bilag

Notat om museets internet-formidling

Baggrund for kvalitetsvurderingen

Som et led i Kulturarvsstyrelsens tilsynsopgave i henhold til museumsloven gennemfører styrelsen årligt kvalitetsvurderinger af udvalgte statsanerkendte museer. Styrelsen udvælger disse museer ud fra kriterier, som sikrer en bred repræsentation.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger af museer tager afsæt i museernes virke i forhold til de i museumsloven nævnte krav til statsanerkendte museer.

I 2006 har Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurderinger blandt andet fokus på museer, der modtager tilskud efter museumslovens § 16. I 2005 havde kvalitetsvurderingerne fokus på mindre museer med et forholdsvist lavt tilskudsniveau omkring lovens minimumskrav på 1,2 mio. kr. Da Teatermuseet i Hofteatret er det § 16 museum, der modtager det laveste driftstilskud, har styrelsen valgt at gennemføre kvalitetsvurderingen af museet, der også er iværksat som en opfølgning på § 16 udredningen fra 2003.

Kulturarvsstyrelsens kvalitetsvurdering af Teatermuseet i Hofteatret er baseret på:

- Museets besvarelse af kvalitetsvurderingsskemaet med bilag, som blev modtaget i Kulturarvsstyrelsen den 12. september 2006.
- Drøftelse af museets forhold på baggrund af det udfyldte spørgeskema på møde den 26. september 2006 på Teatermuseet i Hofteatret. Fra museet deltog bestyrelsesformand Ole Hald, næstformand Michael Christiansen, museumsdirektør Ulla Strømberg og museumsinspektør Ida Poulsen. Fra Kulturarvsstyrelsen deltog: Kontorchef Frank Rechendorff Møller og konsulenterne Michael Lauenborg og Hanne Larsen.
- Under besøget besigtigedes museets udstillinger, kontorer og magasiner i Hofteatret samt magasin i Folketinget.
- Teatermuseet i Hofteatret har ikke indsendt forskningspublikationer fra de seneste fire år, hvorfor Kulturarvsstyrelsens faglige råd ikke har vurderet disse. Museet har dog tilvejebragt en oversigt over det eksterne forskningstræk på museets arkiver og samlinger. Denne oversigt er lagt til grund for styrelsens kommentarer vedrørende museets forskningsforpligtelse i forhold til museumsloven.
- Kulturarvsstyrelsens analyser af museets registreringspraksis og digitale formidling.

Teatermuseet i Hofteatret

Teatermuseet i Hofteatret er en selvejende institution. Museet er et statsanerkendt kulturhistorisk museum efter museumslovens § 16 med følgende ansvarsområde:

Museet har til formål landsdækkende gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling at belyse navnlig dansk teaters historie.

Formålet tilgodeses blandt andet ved, at samlingerne udbygges, gøres tilgængelige for offentligheden og stilles til rådighed for forskningen samt at kendskabet til forskningens resultater søges udbredt.

(fra gældende vedtægter § 2)

Museumsdirektør: Ulla Strømberg.

Bestyrelse og udpegningsgrundlag: Formand advokat Ole Hald (Advokatsamfundet), næstformand teaterchef Michael Christiansen (Det Kongelige Teaters direktør er født medlem af bestyrelsen), teaterdirektør Waage Sandø (Danske Teatres Fællesorganisation), scenograf Chr. Tom-Petersen (Danske Scenografer), sceneinstruktør Jan Maagaard (Sceneinstruktørerne), skuespiller Helle Hertz (Dansk skuespillerforbund).

Arbejdsgrundlag og formål

Teatermuseet i Hofteatrets senest godkendte vedtægter er godkendt af Kulturministeriet i 1994. I museets vedtægter beskrives ansvarsområdet; dansk teaters historie som ”landsdækkende”. Men museet angiver selv, at der hovedsagelig arbejdes med de københavnske teaters historie. Det er museets ambition at sikre indsamling vedrørende professionelt teater af høj kunstnerisk kvalitet i hele landet – og herunder fra nyere og nye teaterformer. Men museet angiver ressourcemangel som en hindrende barriere for en fyldestgørende indsats på området.

Museets bestyrelse udarbejdede i maj 2006 et udkast til nye vedtægter, hvor formålsparagraffen i højere grad tilgodeser museets ikke-museale funktion som kulturhus og kunstscene. Desuden tilgodeser det nye udkast til vedtægter en bestyrelsessammensætning, hvor der sikres repræsentation fra museumsfaglig og forskningsmæssig side.

Ved Kulturarvsstyrelsens besøg på museet den 26. september 2006 gav museets bestyrelse udtryk for at der med udkast til justerede vedtægter er foretaget et valg, hvor en aktiv formidlingsindsats bliver vægtet meget højt i forhold til forskning og varetagelse af museets samlinger. Bestyrelsen angav dette som en nødvendig prioritering, hvor museets ressourcer ikke rækker til at varetage de museumsfaglige opgaver sammen med at udvikle Teatermuseet i Hofteatret til en aktiv og levende kunstscene. Bestyrelsen gav ved den lejlighed udtryk for, at det ikke er muligt fremover at drive museet forsvarligt i museumsfaglig forstand på det nuværende driftstilskudsniveau.

Oprettelse

Museet blev oprettet i 1912 af Selskabet for Dansk Teaterhistorie. Siden 1922 har museet været placeret i Hofteatret på Christiansborg Ridebane.

Museet blev statsanerkendt i 1974.

Samarbejde og medlemskaber

Museet er medlem af blandt andet Organisationen Danske Museer, Museumsrådet for København og Frederiksberg, The International Council of Museums (ICOM), Dansk ICOM, Landsforeningen til bevaring af fotografier og film, Fælleskonserveringen Øst, PERSPEKTIV (The Association of Historic Theatres in Europe) samt formidlingsamarbejderne Museer i København (MIK), SLOTSHOLMEN og Kulturnatten.

Af faglig relevans for museets ansvarsområde er museet medlem af Nordisk Center for Teaterdokumentation, International Federation for Theatre Research og følgende to grupper under ICOM; International Committee for the Museums and Collections of Costume (COSTUME) og Société Internationale des Bibliothèques et des Musées des Arts du Spectacle (SIBMAS). Museet deltager desuden i et landsdækkende puljesamarbejde i Dragtpuljen.

Museets direktør har i perioden fra 1. juni 2003 til 1. april 2007 været medlem af Kunstrådet under Kulturministeriet.

Museet samarbejder med en række danske teatre, Dansk Teaterteknikerforbund og Københavns Universitet (Teatervidenskab, Dansens Æstetik) om indsamling og forskning. Desuden er der løbende et samarbejde med Det Kongelige Teater om brug af arkiv og bibliotek, indlån af materiale, rådgivning mv. Særligt i forbindelse med bogudgivelser samarbejdes med Selskabet for Dansk Teaterhistorie, og Dansk Skuespillerforbund har ydet støtte til udstillinger.

Kulturarvsstyrelsen anerkender museets ambition om at dække dansk teaters historie i en reelt landsdækkende udstrækning, som beskrevet i museets vedtægter. Det er dog også styrelsens vurdering, at det er vanskeligt at prioritere den landsdækkende virksomhed indenfor de eksisterende økonomiske rammer.

Styrelsen kan ikke tiltræde bestyrelsens udkast til nye vedtægter, når bestyrelsen samtidig konstaterer, at museet med sin nuværende driftsøkonomi ikke kan løfte ansvarsområdet.

Det er positivt, at museet samarbejder med øvrige museer og andre relevante institutioner. Det er styrelsens opfattelse, at museet generelt sikrer en stor udnyttelse af samarbejdsrelationer, så disse aktiviteter ikke dræner museets ressourcer unødigt.

Det er desuden positivt, at museets direktør deltager i landsdækkende museumssammenhænge som Kulturarvsstyrelsens årlige museumsmøde, og således knyttes tæt til netværket af statslige og statsanerkendte museer. Styrelsen finder det hensigtsmæssigt, at museet også prioriterer deltagelse i relevante nationale netværk om de grundlæggende museale arbejdsområder, for eksempel samlingsvaretagelse og formidling.

Taget museets forholdsvis beskedne personaleressourcer i betragtning er det vigtigt, at museet prioriterer sin indsats og eventuelt overvejer at neddrøse antallet af internationale aktiviteter i en periode.

Samlinger, arkiver og bibliotek

Museets "hovedgenstand" er Hofteatret på Christiansborg, der må karakteriseres som kulturarv af enestående national betydning. Teatret ejes af Slots- og Ejendomsstyrelsen og museet formidler den fredede bygning og har også det indvendige vedligeholdelsesansvar for Hofteatret (se mere under Bygninger og udendørsarealer).

Museets samlinger består af flere genstandskategorier; plakater, programmer og billetter fra teaterforestillinger, malerier, tegninger, stik og fotos fra forestillinger mv., en billed- og portrætsamling af oliemalerier, buste, tegninger, en manuskriptsamling, rekvisitter og kostumer, møbler, bøger og noder.

Museets arkiv er delt op efter de forskellige samlingskategorier, hvorfor for eksempel genstande fra én forestilling eller ét teater skal søges manuelt i forskellige registre.

Museets samlinger indeholder en stor repræsentation af en række skuespilleres liv og levned samt genstande og hovedsagelig arkivalier fra Det Kongelige Teater. Der findes flere fine samlinger for eksempel fra Dagmar-teatret, hvor museet råder over en komplet plakatsamling. Museet har inddelt samlingerne i primær og sekundær, hvor den primære samling består af originalt materiale, og hvor den sekundære samling består af stik og kopier.

Museet har uddeponeret genstande hos andre museer som Det Danske Revymuseum, Odense Bys Museer, Kvindemuseet og Vejle Museum. Der er inddeponeret genstande fra Nationalmuseet og Statens Museum for Kunst samt fra private personer, Det Kongelige Teater og A.P. Møllers Fond.

Kulturarvsstyrelsen vurderer det positivt, at museet har samarbejde med andre museer mv. om genstandsdeponi således museets samling kommer i brug i relevante sammenhænge.

Museets samlinger afspejler ikke museets vedtægtsbestemte landsdækkende ansvarsområde, da de overvejende indeholder genstande knyttet til hovedstadens teatre. Der savnes en overordnet prioritering af samlingsernes væsentlighed for kulturarven. Det må anbefales, at museet foretager en gennemgribende prioritering af samlingserne og eventuelt ansøger om

tilladelse til at udskille genstande, der ikke har tilstrækkelig kulturhistorisk relevans, er uden proveniens, er i meget ringe bevaringsstand eller er dubletter uden brugsrelevans. En sådan gennemgang kan medvirke til i højere grad at gøre samlingerne til et brugbart aktiv for museet.

Registrering

Museets registreringsnummersystem er fra 1985, hvor genstande tildeles emnebogstav, nummer og årstal. Samlinger fra tiden før 1985 tildeles registreringsnummer efter årstal for registreringen og fortløbende numre.

Museet angiver, at af de ca. 62.000 genstande, der er registreret på kort eller i database, er ca. 80 % ”fuldt katalogiseret”, men at genstandsoplysningerne er af varierende kvalitet. Museet har gennem mange tidligere år udviklet en praksis, som ikke har fulgt de fællesmuseale normer for registrering, og museets registrering må alt i alt karakteriseres som mangelfuld.

Kulturarvsstyrelsen har derfor anbefalet, at museet deltager i et grundlæggende registreringskursus i forbindelse med undervisning i det fællesmuseale registrerings- og indberetningssystem Regin, hvilket er gennemført. Museet har siden igangsat et registreringsprojekt og arbejder pt. med at registrere dele af samlingerne i Regin med brug af det gængse såkaldte hovednummersystem. Styrelsen noterer sig, at museet har fulgt anbefalingerne og at registreringsarbejdet udføres efter styrelsens retningslinier. I juli 2007 har museet således digitalt nyregistreret 11 museumssager med i alt 1627 genstande.

Museet er i 2007 blevet repræsenteret i det kulturhistoriske centralregister (Museernes Samlinger) jf. museumslovens § 14, stk.1 nr. 10, hvilket er tilfredsstillende. Museet bør fastholde fremdriften i registreringsprojektet og løbende foretage indberetninger til centralregistret og publicere på Museernes Samlinger.

I forbindelse med kvalitetsvurderingen har museet opgjort en oversigt over ressourcebehovet for registrering af museets samlinger i Regin. Oversigten bygger på en gennemgang af registreringskort, arkiver og bibliotek, som museet ansatte en ekstern konsulent til at gennemføre i 2006.

Museet anslår at en gennemgribende registrering af samlingerne vil kræve en merbevilling på 4.150.000 kr. over tre år.

I revisionsprotokollat til årsrapporten for 2005 har revisor ikke haft særlige bemærkninger vedrørende samlingsrevisionen, hvor det stikprøvevis er blevet påset, at registrering og protokoller føres på en entydig måde, og at der er sikret sammenhæng mellem genstand og registrering.

Museets bibliotek vil i oktober 2007 blive flyttet og organiseret efter retningslinjer fra Det Kongelige Bibliotek, REX.

Kulturarvsstyrelsen bifalder, at museet prioriterer arbejdet med at registrere samlingerne. Det er dog som nævnt styrelsens holdning, at museet bør foretage en overordnet prioritering af samlingerne og at gennemgå disse med en vurdering af kassationsbehovet i forbindelse med, at en gennemgribende registrering finder sted.

Det vurderes, at museets foreliggende estimat af ressourcebehovet for registreringsarbejdet ikke står i et realistisk forhold til denne opgavevaretagelse på øvrige statsanerkendte museer i Danmark. I den forbindelse skal det understreges, at registreringsarbejdet på museerne generelt er en opgave, som skal varetages over museernes normale driftsbevilling jf. museumslovens § 14, stk. 1, nr. 10.

Museet har ansøgt Kulturarvsstyrelsen om støtte til digitalisering af museets samlinger. Det er i den sammenhæng blevet anbefalet af styrelsen, at museet udarbejder en egentlig plan for samlingsregistreringen for dermed at sikre en konstruktiv proces og en holdbar metadatering af museets genstande. Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet udarbejder en egentlig handlingsplan for samlingsområdet og drøfter denne med styrelsen blandt andet for at kunne sikre en hensigtsmæssig opgaveformulering og en realistisk estimering af ressourceforbrug.

Indsamling, erhvervelser, undersøgelser og forskning

Museet har ikke formuleret en egentlig indsamlingsstrategi. Tilvækst til samlingerne har været præget af donationer og indleveringer fra privatpersoner og teatre. Museet modtager løbende arkiver fra fungerende eller nedlagte teatre og har i en årrække haft samarbejde med etablerede teatre om at modtage dokumentationsmateriale i form af programmer, plakater, fotos o.a. Museet foretager ofte undersøgelser i forbindelse med indkomne genstande.

Det er beskrevet i museets arbejdsplan 2003-2006, at museet skal koncentrere indsamlingen om ”det væsentlige og kunstneriske, men også sørge for, at der indsamles nationalt – således at også teatre udenfor Det Kongelige Teater og det københavnske område tilgodeses”. Museet oplyser, at der ikke har været de fornødne ressourcer tilstede for at formulere en egentlig indsamlingsstrategi.

Det er Kulturarvsstyrelsens vurdering, at der savnes en strategi og plan for indsamling af genstande, som har en nøje sammenhæng med museets ansvarsområde. Kulturarvsstyrelsen anbefaler museet at give udarbejdelse af en indsamlingsplan høj prioritet fremover, så det i højere grad er museets ansvarsområde og prioriterede indsatser, der styrer indsamlingen af genstande og arkivalier.

Undersøgelser og forskning

Teatermuseet i Hofteatret har ikke indsendt forskningspublikationer fra de seneste 4 år, som led i kvalitetsvurderingen. Museet gennemfører ikke egne forskningsprojekter.

I forbindelse med udstillinger har museet udgivet flere faglige kataloger. I den sammenhæng har museet inddraget relevante forskere og teaterfolk til at bidrage til museets udarbejdelse af udstillingskataloger af høj faglig kvalitet.

Museets virksomhed er mangelfuld når det angår forskning og undersøgelser. Det er Kulturarvsstyrelsens vurdering, at museet har vanskeligt ved at leve op til museumslovens krav om forskning indenfor museets ansvarsområde.

Museet anbefales at udarbejde en forsknings- og undersøgelsesstrategi i forbindelse med arbejdsplanlægningen efter kvalitetsvurderingen, som kan være medvirkende til en øget fokusering af museets faglige kerneområder på forskningsområdet. Videre anbefales det at prioritere ressourcer til formålet.

Det er styrelsens vurdering, at museet meget konstruktivt har trukket på eksterne forskere i forbindelse med udarbejdelse af udstillingskataloger og at museet har stillet samlinger og arkiver til rådighed for interesserede forskere. I forlængelse heraf kan det anbefales, at arbejde for at tiltrække forskere til emneområder, der er prioriterede forskningsområder defineret af museet.

Konserverings- og bevaringsarbejde

Teatermuseet er præget af mange forholdsvis små og tætpakkede magasiner. Museet har i de senere år forsøgt at forbedre magasinforholdene i en række mindre rum i bygningskomplekset.

Museet har tidligere ansøgt styrelsen om midler til konservering af genstande, som museet vurderede som værende af enestående national betydning, men fået afslag. Det er imidlertid lykkedes museet at skaffe midler til denne enkeltopgave fra anden side.

Der foretages ikke regelmæssige eftersyn af samlingerne ved konservator.

Kulturarvsstyrelsen vurderer, at en række af magasinerne er uegnede til opbevaring af museumsgenstande. Der er blandt andet tale om ubensigtsmæssige adgangsveje, dårligt indeklima med ringe sikring mod vandskader og overfyldte magasiner, hvor for eksempel malerier lider under at stå for tæt. Men museets foreløbige indsats med at forbedre opmagasineringen anerkendes. De overfyldte magasiner hindrer en hensigtsmæssig håndtering af genstande.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet sikrer samlings eftersyn ved konservatorer, så der etableres et overblik over samlingens bevaringstilstand. Dette overblik kan være hensigtsmæssig i forbindelse med gennemførelse af en registrering af samlingerne og give den nødvendige viden til en prioritering af bevaring, konservering og udskillelse af dele af samlingerne.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museet på kort sigt får etableret god adgang til de opmagasinerede genstande, herunder at der sikres ryddelige og overskuelige magasiner. På længere sigt anbefales det, at museet etablerer tilstrækkelig klimastyring, således klimaet kan holdes stabilt og under 60 % RF. Især genstandene i Folketingets lokaler er udsatte for stærkt sollys og svingende temperaturer.

Formidling

Teatermuseet anser sig selv for at være et kulturelt mødested og museum for teaterbranchen. Der arbejdes ud fra et tredelt værdigrundlag; museum, historisk teaterrom og kulturelt mødested, hvor museets kvaliteter som alternativ teaterscene og det forholdsvist høje ikke-museale arrangementsniveau er med til at synliggøre Hofteatret som et kulturelt mødested.

Det er lykkedes museet at skaffe ekstern finansiering til en række formidlingsaktiviteter, hvilket har muliggjort mange særudstillinger og særarrangementer, som ellers ikke ville kunne gennemføres eller finansieres gennem driftsbudgettet.

Museet har ikke udarbejdet en formidlingsstrategi men overvejer at analysere de seneste års erfaringer med publikum og lade erfaringerne udmønte sig i en publikumsstrategi.

Det er museets ønske at få tilvejebragt en økonomi, der kan tilgodese en inspektør med ansvar for formidling.

Museet har i de senere år satset på at placere sig som en kulturscene og et kulturelt mødested med mange tilbud. Med denne satsning har museet åbnet sig for publikum og tiltrukket flere besøgende end tidligere. Men styrelsen vurderer det høje arrangementsniveau som tids- og ressourcekrævende for staben af medarbejdere på museet, der qua statsanerkendelsen er forpligtet på andre museale opgaver jf. museumsloven.

Kulturarvsstyrelsen anerkender, at museet har valgt at følge en meget udadvendt strategi, og det synes berettiget at museet ønsker at ansætte en formidlingsinspektør. Dog må det anbefales, at museet retter sin opmærksomhed på de museale forpligtelser (herunder særligt de lovfæstede opgaver med samlingsvaretagelse og forskning). En ensidig opmærksomhed på aktivitetstilbud vil på sigt være en uholdbar prioritering.

Kulturarvsstyrelsen finder udnyttelsen af Hofteatret i kunstnerisk henseende fornuftig, stedets kulturhistoriske værdi betragtet. De mange aktiviteter lægger dog et forholdsvis stort pres på museets personaleresressourcer og beslaglægger en del af de ressourcer, der kunne udnyttes til mere museale formål. Kulturarvsstyrelsen må derfor anbefale, at der overvejes modeller

for, hvordan museets museale forpligtelser ikke belastes unødigt samtidig med, at Hofteatrets scene kan udnyttes til teaterforestillinger og andre scenekunstformål.

Udstillinger

Museets udstillingsareal er Hofteatrets scene og tilstødende foyerområder, gangarealer mv. De faste ophængninger tjekkes løbende for opdateringer.

Museet har et godt samarbejde med teatre i København i forbindelse med særudstillinger. Udstillingen Renaissanceklude baseres således på kostumer fra Det Kongelige Teater og Betty Nansen Teatret har bidraget med tableauer til opstilling i museet i forbindelse med udstillingen "Ibsen på dansk".

Kulturarvsstyrelsen vurderer, at museet yder en ambitiøs indsats i forbindelse med formidling af teaterrelaterede temaer, men det vurderes også, at udnyttelsen af museets samlinger i museets formidling med fordel kan øges. I de ovennævnte udstillinger er det således indlånede teaterkostumer og –rekvizitter, der er udstillet og kun i mindre grad museets samlinger, som udnyttes i forbindelse med udstillingerne.

I alt havde museet 33.020 besøgende i 2005, heraf 1.133 børn. Besøgstallet indeholder 10.176 publikummer ved forestillinger og 9.125 deltagere i arrangementer. Museets opgørelse viser, at besøgstallet, rensset for omvisninger og aktiviteter, var på 9.153 i 2005.

Museets besøgstal er steget bemærkelsesværdigt i de senere år. Den store stigning skyldes overvejende museets mange arrangementer og forestillinger. Da museet selv angiver, at arrangementerne trækker store personaleressourcer må det anbefales, at museet overvejer prioriteringen mellem forestillings- og museums virksomhed. Kulturarvsstyrelsen anerkender museets store formidlingsindsats, men må også anbefale at museet i højere grad udnytter egne samlinger i formidlingen – både i udstillinger og i den digitale formidling.

Anden formidling

Museet har i forhold til ressourceniveauet et højt aktivitetsniveau med mange små særudstillinger, løbende rundvisninger, forestillinger og særarrangementer. Det høje aktivitetsniveau er ressourcekrævende og afspejler prioriteringen af formidlingen i forhold til arbejdet med forskning og museets samlinger.

Museet har i 2005 lagt lokaler til 14 foredrag ved forskere fra Københavns Universitet, hvilket er med til at profilere museet overfor relevante universitetsfag.

Af andre formidlingstiltag har museet blandt andet rettet henvendelse til 150 børneinstitutioner i nærområdet med tilbud om gratis rundvisninger i museet. Museet har ikke haft ressourcer til at etablere egentlige undervisningsforløb, der kan tilbydes folkeskoler og andre undervisningsniveauer. Men det er museets ambition at udvikle sådanne, når de fornødne ressourcer er til stede.

I perioden medio 2005 til medio 2006 er museets hjemmeside blevet besøgt 36.063 gange. Museet fører en statistik over internetbesøg med angivelse af hvor mange sider, der besøges.

Kulturarvsstyrelsen vurderer, at museets hjemmeside er velfungerende. Der savnes dog en mere udfoldet præsentation og formidling af samlingerne, som i højere grad kunne give brugeren et indtryk af museet forud for et besøg (se bilag).

Det anbefales, at museet udarbejder en plan for formidlingen, så de mange aspekter af museets ansvarsområde tildeles den relevante opmærksomhed gennem bevidst prioritering.

Museet kan – på baggrund af internetbesøgstallet – overveje at stille det udarbejdede digitale tekst- og billedmateriale på baggrund af museets basis- og særudstillinger til rådighed på internettet, så museets viden kan være tilgængelig på museets hjemmeside. Desuden kan det anbefales, at udarbejde en visuel præsentation af museets unikke rum, som kan give indtryk af den særlige oplevelse, som et besøg på museet kan tilbyde.

Bygninger og udendørsarealer

Hofteatret blev indrettet i Ridebanekomplekset i 1766/67 og museet er således placeret i en bygning, som ejes af staten og drives af Slots- og Ejendomsstyrelsen. Den gældende brugskontrakt til Hofteatret er fra 1943 (underskrevet i 1949) og forpligter museet til at "... afholde alle indvendige almindelige Vedligeholdelsesomkostninger, herunder Indsætning af Vinduesruder." Der betales ikke husleje.

Hofteatrets alder og kulturhistoriske betydning taler for, at vedligeholdelsesforpligtelsen ikke bør ligge hos en lille kulturinstitution, der alene modtager statstilskud til museumsdrift. Teatermuseet konstaterer, at vedligeholdelsesforpligtelsen af Hofteatret er ressourcekrævende og at situationen er uholdbar på længere sigt.

Teatermuseet har som vedtægtsbestemt opgave at formidle dansk teaters historie men yder derudover en indsats for at formidle Hofteatrets historie og arkitektur.

Museet er svært tilgængeligt for fysisk handicappede, hvilket museet har været i dialog med Slots- og Ejendomsstyrelsen omkring. Der har ikke været tilkendegivelse fra SES om at ville bidrage til etablering af mere handicapvenlige adgangsforhold.

Der er ikke klimastyring i udstillinger eller magasiner, dog er teatersalen og magasinerne lysafskærmet.

Kulturarsstyrelsen vurderer, at museets varetagelse af aftalen om indvendig vedligeholdelse af Hofteatret sker på fornuftig vis og at museet desuden yder en god formidlingsindsats i forhold til det fredede og enestående teaterrum. Men formidlingsindsatsen bliver begrænset af museets ressourceforbrug til håndværks- og istandsættelsesmæssige opgaver i forbindelse med vedligeholdelse af Hofteatrets interiør.

Styrelsen anerkender museets store udstillingsmæssige udfordringer i Hofteatrets mange små rum og smalle gangarealer. Museets placering giver desuden store udfordringer i forhold til magasinplads og til indretning af de administrative funktioner. En stor del af museets administration og magasiner (og medarbejdere) er placeret i meget lavloftede rum, som museet søger udnyttet bedst muligt, men som ikke – efter styrelsens vurdering – er egnede som arbejdspladser.

Det må desuden bemærkes, at Hofteatret, ifølge museets oplysninger, trænger til en mere gennemgribende renovering, så bygningskællen bliver tæt på tag og fag, og at der bør arbejdes videre med at undersøge mulighederne for at etablere rimelige adgangsforhold for kørestolsbrugere og andre fysisk besværede besøgsgrupper.

Kulturarsstyrelsen anbefaler, at aftalen om museets vedligeholdelsesforpligtelse af Hofteatret tages op til overvejelse i en dialog mellem Kulturministeriet og Slots- og Ejendomsstyrelsen, og der findes en hensigtsmæssig løsning, så det statslige driftstilskud til museumsdrift ikke i overvejende grad bliver brugt til bygningsvedligeholdelse af en statsligt ejet fredet ejendom.

Inventar og Materiel

Museet har i hovedtræk det udstyr, inventar og materiel, der er nødvendig for varetagelse af ansvarsområdet.

Museet har et automatisk brandalarmeringssystem, som er under løbende kontrol. Slots- og Ejendomsstyrelsen har indgået kontrakt med Falck om service og regelmæssige sikkerhedseftersyn af brandsikringsanlæggene. Museet har et tyverialarmeringsanlæg på grund af museets placering i lokaler, der ligger direkte op til Folketinget. Museet sikrer sig desuden mod tyveri gennem placering af løse genstande i aflåste montrere.

Kulturarvsstyrelsen bifalder, at Teatermuseet i Hofteatret har sikret sig tilstrækkeligt udstyr (computere m.v.) til at kunne løse administrative og faglige opgaver på betryggende vis, og at der er blevet satset på øvrige nødvendige arbejdsredskaber til medarbejderne.

I den forbindelse skal det nævnes, at museet har gennemført en APV med tilhørende tidsplan, hvilket tager hånd om en række presserende problemer vedrørende arbejdsmiljøet.

Organisation og administration

Museet er ved at udarbejde et nyt sæt vedtægter, som i højere grad end tidligere definerer museet som kulturelt mødested og kunstscene, hvilket ligger i tråd med de seneste års store satsning på publikumsrelaterede aktiviteter. Kulturarvsstyrelsen er i dialog med museet og museets bestyrelsesformand om udformningen af nye vedtægter for museets virksomhed.

Museet har oplyst, at det administrative journalsystem er tidssvarende og sikrer relevant offentlig tilgængelighed til oplysninger.

Det oplyses desuden, at museet har valgt en praksis, hvor al udgående post gennemlæses af minimum to personer, hvor direktøren læser de fleste breve.

Museet har ingen støtteforeninger.

Teatermuseets størrelse betyder, at museet ikke råder over alle relevante kompetencer på det administrative område. Kulturarvsstyrelsen anerkender museets arbejde med at få alle funktioner til at spille sammen på en hensigtsmæssig måde, men må bemærke den forholdsvis tunge praksis med konsekvent gennemlæsning af al udgående post.

Museet anbefales på sigt at overveje mulighederne for at etablere støtte- eller venneforeninger for at sikre museet en folkelig forankring.

Ledelse og personale

Museets bestyrelse består af 7 medlemmer, hvoraf 5 medlemmer udpeges af faggrupper indenfor scenekunsten og 1 medlem er chefen for Det Kongelige Teater. Desuden udpeges 1 medlem af Det Danske Advokatsamfund (der er pt. én vakant bestyrelsespost). Bestyrelsens medlemmer udpeges for fire år ad gangen.

Museet ønsker at få en bredere repræsentation af erhvervsbrancher i bestyrelsen, hvilket museets udkast til nye vedtægter tager højde for. Museets hovedtilskudsyder er ikke repræsenteret i museets bestyrelse.

Der afholdes årlige strategimøder i bestyrelsen, hvor blandt andet museumsloven og ICOM's etiske retningslinjer er blevet drøftet.

Museets direktør er et fastansat og fuldtidsbeskæftiget. Herudover er eneste fastansatte en museumsinspektør, som er ansat 30 timer ugentligt. Museet beskæftiger en række løstansatte

kontormedarbejdere og studentermedhjælpere. Desuden havde museet i 2005 to fuldtidsstillinger med henvist beskæftigede.

Det er Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at Teatermuseet i Hofteatret har en personalenormering, der vanskeliggør varetagelsen af de opgaver, som museet i henhold til museumsloven er pålagt. Især bør samlingsvaretagelsen, herunder registrerings- og magasinområderne professionaliseres i højere grad.

Det må konstateres, at Teatermuseet har vanskeligt ved at leve op til museumslovens krav til indsamling, registrering, bevaring og forskning. Dette skyldes i hovedsagen museets størrelse og økonomi men også manglende personaleresourcer med museumsfaglige kvalifikationer, samt en prioritering af de opgaver museet er pålagt som følge af museumslovens krav til et statsanerkendt museum.

Økonomi

Teatermuseet i Hofteatret er et § 16 museum med et driftstilskud på 1.634.100 kr. i 2005. Museet modtager alene et driftstilskud fra staten, men museet har været i stand til at rejse yderligere fondsmidler m.v. hovedsagelig til aktiviteter og istandsættelser men senest også til at dække museets driftsunderskud.

Desuden har museet i 2004, 2006 og 2007 modtaget særbevillinger fra Kulturministeriet på 500.000 årligt, der skal sikre museets drift og bevaringsindsats.

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at Teatermuseet i Hofteatret har forholdsvis få ressourcer til rådighed til at kunne løfte de lovbundne opgaver på betryggende vis, og at museet har anvendt de tilførte ekstra midler til særdeles nyttige formål, for eksempel til bygningsvedligehold, genstandskonservering og velbesøgte formidlingsaktiviteter.

Sammenfatning

Museet er en selvejende institution, som har vanskeligt ved at leve op til museumslovens krav. På den baggrund må det anbefales, at der foretages et udredningsarbejde af museets rammer og muligheder med en langsigtet plan for, hvorledes varetagelsen af museets ansvarsområde kan sikres på betryggende vis.

Kulturarvsstyrelsen anerkender, at det er svært for museet at leve op til museumslovens krav til statsanerkendte museer indenfor den forholdsvis beskedne driftsøkonomi. Styrelsen vurderer, at forholdet mellem økonomi og opgavevaretagelse er så skævt, at det bør tages op til overvejelse, hvorledes der kan skabes et bedre forhold mellem museets ressourcer og varetagelsen af museets ansvarsområde.

Teatermuseet er placeret i Hofteatret på Christiansborg, der må karakteriseres som kulturarv af enestående national betydning. Museet bruger store personalemæssige og økonomiske ressourcer på vedligeholdelse af Hofteatret. Gældende aftale om museets vedligeholdelsesforpligtelse er fra 1943/9 og bør tages op til genforhandling sammen med Slots- og Ejendomsstyrelsen.

Ved Kulturarvsstyrelsens drøftelse den 26. september 2006 med museets direktør Ulla Strømberg, bestyrelsesformand Ole Hald og næstformand Michael Christiansen, fremlagde bestyrelsen, at det ikke er muligt fortsat at drive "museumsdelen", med mindre museet tilføres yderligere driftsmidler.

Ved denne lejlighed drøftedes museets udkast til nye vedtægter også, hvor det foreslås at lægge øget vægt på museet som kulturhus. Kulturarvsstyrelsen kan ikke godkende en udvidelse af museets ansvarsområde indenfor den nuværende driftsøkonomi.

I forlængelse heraf drøftedes muligheder ved en sammenlægning af Teatermuseet i Hofteatret med hhv. Det Kongelige Teater eller Nationalmuseet. Ved Kulturarvsstyrelsens "§ 16 redegørelse" i 2003 blev det ligeledes foreslået at fusionere Teatermuseet i Hofteatret med en større og faglig stærk museumsinstitution. Dette vurderedes dels at kunne afhjælpe situationen på museets samlingsområde med know how indenfor registrering og bevaring og dels at kunne sikre museet ressourcer og kompetencer i forbindelse med PR og formidling. Dette forslag blev på mødet den 26. September 2006 ikke accepteret af museet.

Sammenfattende giver kvalitetsvurderingen følgende overordnede anbefalinger vedrørende Teatermuseet i Hofteatret:

Ansvarsområde

Kulturarvsstyrelsen anerkender museets ambition om at dække dansk teaters historie i en reelt landsdækkende udstrækning, som beskrevet i museets vedtægter. Det er dog også styrelsens vurdering, at det er vanskeligt at prioritere den landsdækkende virksomhed indenfor de eksisterende økonomiske rammer. Styrelsen kan derfor ikke tiltræde bestyrelsens udkast til nye vedtægter, når bestyrelsen samtidig konstaterer, at museet med sin nuværende driftsøkonomi ikke kan løfte ansvarsområdet.

Samlinger og magasiner

Kulturarvsstyrelsen bifalder, at museet prioriterer arbejdet med at registrere samlingerne. Det er dog som nævnt styrelsens holdning, at museet bør foretage en overordnet prioritering af samlingerne og at gennemgå disse med en vurdering af kassationsbehovet i forbindelse med, at en gennemgribende registrering finder sted. Det er Kulturarvsstyrelsens vurdering, at der savnes en strategi og plan for indsamling af genstande, som har en nøje sammenhæng med museets ansvarsområde. Kulturarvsstyrelsen anbefaler museet at udarbejde en indsamlingsplan for arbejdet fremover, så det i højere grad er museets

ansvarsområde og prioriterede indsatser, der styrer indsamlingen af genstande og arkivalier. Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at museets plan for samlingsvaretagelsen drøftes med styrelsen forud for iværksættelse blandt andet for at kunne sikre en hensigtsmæssig opgaveformulering og en realistisk estimering af ressourceforbrug.

Kulturarvsstyrelsen vurderer, at en række af magasinerne er uegnede til opbevaring af museumsgenstande og anbefaler derfor, at museet sikrer samlingseftersyn ved konservatorer, så der etableres et overblik over samlingens bevaringstilstand. Dette overblik kan være hensigtsmæssig i forbindelse med gennemførelse af en registrering af samlingerne og give den nødvendige viden til en prioritering af bevaring, konservering og udskillelse af dele af samlingerne.

Forskning og undersøgelser

Det er styrelsens vurdering, at museet meget konstruktivt har trukket på eksterne forskere i forbindelse med udarbejdelse af udstillingskataloger og at museet har stillet samlinger og arkiver til rådighed for interesserede forskere. I forlængelse heraf kan det anbefales, at arbejde for at tiltrække forskere til emneområder, der er prioriterede forskningsområder defineret af museet.

Museets egen virksomhed er mangelfuld når det angår forskning og undersøgelser. Det er Kulturarvsstyrelsens vurdering, at museet har vanskeligt ved at leve op til museumslovens krav om forskning indenfor museets ansvarsområde. Museet anbefales at udarbejde en forsknings- og undersøgelsesstrategi i forbindelse med arbejdsplanlægningen efter kvalitetsvurderingen, som kan være medvirkende til en øget fokusering af museets faglige kerneområder på forskningsområdet. Videre anbefales det at prioritere ressourcer til formålet.

Formidling og aktiviteter

Museet har i de senere år satset på at placere sig som en kulturscene og et kulturelt mødested med mange tilbud. Kulturarvsstyrelsen anerkender, at museet har valgt at følge en meget udadvendt strategi, og det synes berettiget at museet ønsker at ansætte en formidlingsinspektør. Dog må det anbefales, at museet retter sin opmærksomhed på de museale forpligtelser (herunder særligt de lovfæstede opgaver med samlingsvaretagelse og forskning).

Det anbefales, at museet udarbejder en plan for formidlingen, så de mange aspekter af museets ansvarsområde tildeles den relevante opmærksomhed gennem bevidst prioritering.

Hofteatret

Kulturarvsstyrelsen vurderer, at museets varetagelse af aftalen om indvendig vedligeholdelse af Hofteatret sker på fornøftig vis og at museet desuden yder en god formidlingsindsats i forhold til det fredede og enestående teaterrum.

Museets placering giver desuden store udfordringer i forhold til magasinplads og til indretning af de administrative funktioner. En stor del af museets administration og magasiner (og medarbejdere) er placeret i meget lavloftede rum, som museet søger udnyttet bedst muligt, men som ikke – efter styrelsens vurdering – er egnede som arbejdspladser.

Det må desuden bemærkes, at Hofteatret, ifølge museets oplysninger, trænger til en mere gennemgribende renovering, så bygningskallen bliver tæt på tag og fag, og at der bør arbejdes videre med at undersøge mulighederne for at etablere rimelige adgangsforhold for kørestolsbrugere og andre fysisk besværede besøgsgrupper.

Kulturarvsstyrelsen anbefaler, at aftalen om museets vedligeholdelsesforpligtelse af Hofteatret tages op til overvejelse i en dialog mellem Kulturministeriet og Slots- og Ejendomsstyrelsen, og der findes en hensigtsmæssig løsning, så det statslige driftstilskud til museumsdrift ikke i overvejende grad bliver brugt til bygningsvedligeholdelse af en statsligt ejet fredet ejendom.

Administration og personale

Teatermuseets størrelse betyder, at museet ikke råder over alle relevante kompetencer på det administrative område. Kulturarvsstyrelsen anerkender museets arbejde med at få alle funktioner til at spille sammen på en hensigtsmæssig måde.

Det er Kulturarvsstyrelsens opfattelse, at Teatermuseet i Hofteatret har en personalenormering, der vanskeliggør varetagelsen af de opgaver, som museet i henhold til museumsloven er pålagt. Især bør samlingsvaretagelsen, herunder registrerings- og magasinområderne professionaliseres i højere grad.

Økonomi

Det må konstateres, at Teatermuseet har vanskeligt ved at leve op til museumslovens krav til indsamling, registrering, bevaring og forskning. Dette skyldes i hovedsagen museets størrelse og økonomi men også manglende personaleresourcer med museumsfaglige kvalifikationer, samt en prioritering af de opgaver museet er pålagt som følge af museumslovens krav til et statsanerkendt museum.

Kulturarvsstyrelsen konstaterer, at Teatermuseet i Hofteatret har forholdsvis få ressourcer til rådighed til at kunne løfte de lovbundne opgaver på betryggende vis, og at museet har anvendt de tilførte ekstra midler til særdeles nyttige formål, for eksempel til bygningsvedligehold, genstandskonservering og velbesøgte formidlingsaktiviteter.

NOTAT

Kvalitetsvurdering af pkt. 5.6 vedrørende museets internet-formidling

TEATERMUSEET

(Hjemmesiden er sidst besøgt i maj 2007)

Overordnet design og indhold

Museets har en velfungerende hjemmeside, som er enkel og overskuelig med en meget brugervenlig navigationsstruktur. Siden tilbyder grundig information om museet og praktiske forhold, som er relevante i forbindelse med et besøg.

Netbutikken er et spændende tiltag, som er godt integreret i hjemmesiden. I forbindelse med en brugerundersøgelse kunne det være interessant at kende effekten af netbutikken nærmere.

Der er publiceret et særligt omfattende materiale i forbindelse med museets begyndende digitale formidling af dansk teaterhistorie i både billeder og tekst.

Museets samlinger er ganske kortfattet beskrevet på hjemmesiden. En mere udfoldet præsentation og formidling af samlingerne kunne give brugeren en bedre fornemmelse af museets særlige fokus og skabe yderligere interesse for et besøg på museet. Ligeledes kunne en visuel præsentation af museets unikke rum bidrage til at give indtryk af den særlige oplevelse, som et besøg på museet kan tilbyde.

For den bruger, som ikke har været på museet før, kunne hjemmesiden i langt højere grad anvendes til mere direkte at give indtryk af, hvad man kan forvente af et besøg på museet.

Brugervenlighed

Flere steder kan længere tekster med fordel brydes ned i mindre dele og tilføjes interessevækkende mellemrubrikker.

Teknisk tilgængelighed

Det er positivt, at museet har deltaget i projektet Bedst på Nettet og anvender erfaringerne til at højne brugervenlighed og teknisk tilgængelighed, ligesom museet anvender *Statens retningslinier for offentlige hjemmesiders og netsteders tilgængelighed*, som det anbefales at følge.

Generelle anbefalinger

Det anbefales generelt at konsultere It- og Telestyrelsens ”Gode råd om netsteder” (www.netsteder.dk), hvor der er samlet erfaringer om offentlig kommunikation og publicering på nettet.